

Sinéad O'Connor, una rebel tranquil·la

La bella o la cobra

Com una arma de doble tall, nostàlgica i provocadora, Sinéad ha aconseguit confondre el seu públic. La gent no entèn com pot trencar públicament una imatge del papa i alhora reinterpretar temes que fan referència a un passat "místic".

Al Madison Square Garden de Nova York, el passat dia 16 d'octubre, van cantar durant quatre hores Neil Young, Stevie Wonder, Eric Clapton, Lou Reed i altres grans figures del rock i del pop. Se celebraven els trenta anys de la carrera musical del mític Bob Dylan, no sense algun incident.

Aquesta vegada la nota la va donar Sinéad O'Connor, que va ser esbrincada per un públic nostàlgic, però ja no tan jove ni tan contestatari com fa unes dècades. Aburats, aquells que cremaven banderes i targes d'allistament en els anys seixanta, es rebel·laven ara contra una cantant que feia dues setmanes, en la seua aparició anterior, havia esgarrat una imatge del papa Joan Pau II i que al Madison Square Garden pretenia cantar el tema de Dylan *I believe in you* ('crec en tu').

Aquest fet obria la veda. Crítics, mànagers, artistes i, per descomptat, el públic se li va tirar al damunt. L'escàndol, però, arribava més enllà dels cercles musicals. Evidentment, les organitzacions catòliques, fortament arrelades en la vida dels ciutadans nord-americans, no podien deixar de reaccionar contra l'atac al seu superior. Algunes pretenien boicotar la carrera professional de la cantant irlandesa. *Wanted*. A la manera d'un *western*, s'havia posat preu a la seua música. La National Ethnic Coalition, una de les grans coalicions amb majoria catòlica, va organitzar una campanya en què oferia deu dòlars a tot el qui entregara una còpia d'alguna gravació de l'artista per tal de ser destruïda.

I és que, a Sinéad, no la poden veure als Estats Units. En un concert a New Jersey contra la campanya de la guerra del Golf, va amenaçar de retirar-se si s'interpretava l'himne dels Estats Units. El públic nord-americà, doncs, alimentava, des de feia un temps, concretament dos anys, una irritació fins ara latent, que

la "irreverència" en directe contra la institució catòlica havia fet esclatar.

CARN DE PRESID

La infància de Sinéad va ser tan difícil com la seua activitat musical. Aquella xiqueta que naixia l'any 1966 al si d'una família catòlica dublinesa va conèixer als 13 anys el règim marcial amb què les monges dirigien el reformatori, que esdevingué, durant una bona temporada, la seua llar.

La seua mare va morir quan ella tenia 17 anys. Això l'alliberava de l'eterna obsessió que havia intentat inculcar-li; la idea que el sexe era perillós, era per a no tocar. "Ella em tancava perquè d'aquesta manera, deia, m'allunyava del sexe. Quan caigué malalta, vaig descobrir la llibertat."

Mentrestant, Sinéad no deixava d'interpretar, a porta tancada i en secret, cançons dels grans musicals de Hollywood, que ella adorava i que li desvetllaren el vertader missatge de la música. "Aquests musicals em van permetre ser jo mateixa, determinar el meu lloc en el món i expressar-me en un llenguatge universal", declara O'Connor.

Un bon dia, farta de l'entorn familiar va fer les maletes i es va perdre en la nit dublinesa, de pub en pub, cantant cançons de Dylan. Va ser descoberta per uns d'aquells caçadors de joves promeses que assisteixen d'incògnit a concerts de grups locals. Chris Hill i Nigel Grainge, d'Ensign Records, la "fitxaren" en una ocasió, quan encapçalava una actuació dels Ton Ton Macoute, un grup de rock irlandès.

ELS VINILS DE L'AGRESSIVITAT I LA NOSTÀLGIA

Sinéad O'Connor, tot i que amb una producció relativament limitada -tres

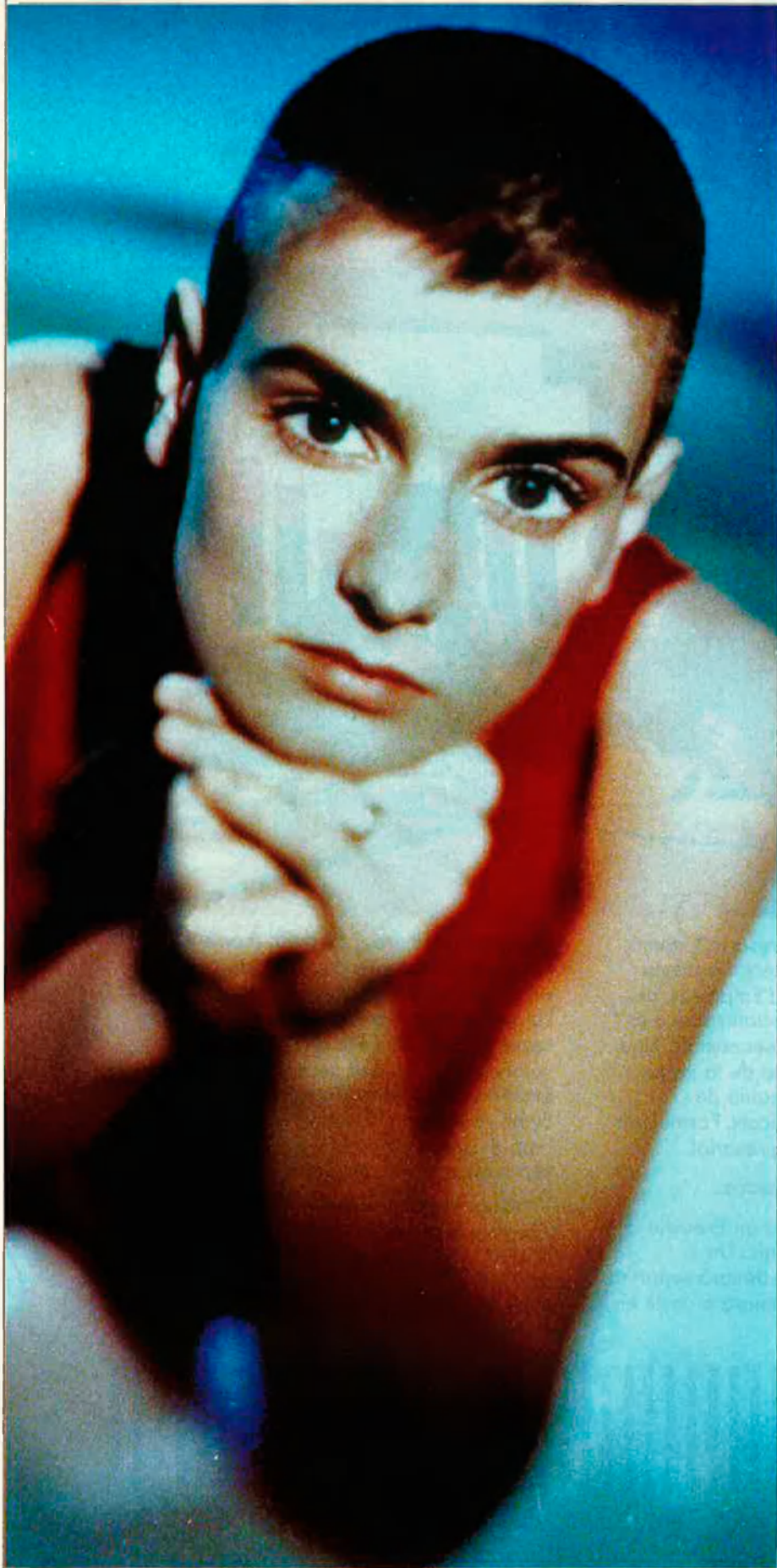
discos en sis anys- ha demostrat ser una de les artistes de la cançó que més pot fer parlar ara per ara. Així com en altres cantants l'evolució de la personalitat pot no manifestar-se obertament en la creació musical, la jove irlandesa reflecteix, sense prejudicis, els canvis personals interns. Només amb els títols dels tres àlbums que ha publicat fins ara es fa present el seu estat d'ànim en cada etapa de la seua vida.

El 1987, als vint anys i desenganyada d'allò que la societat podia oferir-li, llança al món un crit de malestar i, ¿per què no?, de desesperació. Opinions polítiques, religioses i musicals radicals. Agressivitat, símbol de joventut, a ritme de rock "alternatiu". *The lion and the cobra*. Aquest títol no podia ser més expressiu.

Al cap de tres anys, el 1990, sota la influència del *new age* -"ha donat un sentit a la meua vida i m'ha fet redescobrir l'amor"-, l'àlbum *I do not want what I haven't got*, deixava sentir ja una Sinéad més pacífica, menys rebel i alhora més allunyada del to de la primera gravació. El resultat final d'aquesta producció va ser una obra excessivament introspectiva i, en definitiva, una confessió sobre la seua lluita interna. Sinéad començava a acceptar -¿estoicament?- el seu lloc i el seu paper en la societat.

Tot i això, aquest àlbum, una autèntica labor artística, assoliria les primeres places de les llistes de vendes i es mantindria durant unes llargues sis setmanes en el cim de la Billboard. Sinéad O'Connor traspassava aleshores, amb èxit, les fronteres del seu país.

Però, simpatitzar amb l'IRA, encara que no li agrada la violència, i declarar-ho obertament a la premsa; i trobar-se embarassada als vint anys, de manera accidental, durant la gravació del seu segon llarga durada i en el moment en què feia de model, són els fets que, en aquell

instant, van tacar la seua reputació.

Ara, amb la publicació del tercer àlbum, es completa una trilogia musical i personal. Si el tres, en aquest cas, no és sinònim de perfecció, sí que significa, si més no, l'entrada en la maduresa de l'artista irlandesa, més reflexiva o més pacífica.

“LA GENT SEMPRE M'HA VIST COM
UNA MALA XICA”

Completament exclosa del medi social, aquella que fou, fa uns anys, una jove rebel, demana ser acceptada o, almenys, entesa. “La gent sempre m'ha vist com una mala xica, i estic intentant demostrar que no ho sóc”, declarava O'Connor al *New York Times*. *Am I not I girl?*: ¿Pregunta personal o dirigida al públic? ¿Pregunta retòrica o amb espera de resposta?

El disc és un retorn al passat, a la infància de Sinéad, a la seua època mística o, el que és el mateix, familiar. Aires de nostàlgia. Hi reinterpreta temes clàssics de l'estil de *Scarlet Ribbons*, *Love Letters*, *Don't cry for me Argentina*, de la pel·lícula *Evita*, o *I want to be loved by you*. Totes les cançons remetien a moments del seu passat, a situacions precises dins d'un nucli familiar inexistent o, si més no, en ruïnes; als abusos que va haver de suportar per part de la seua mare. “He triat aquestes cançons perquè mantinc una relació especial amb cadascuna d'elles. A banda dels conflictes que vaig patir amb els meus quan era més jove, continue estimant-los profundament”, declara. “Estic pensant en el tema *Scarlet Ribbons*, que el meu pare em cantava quan jo era una nena i que sempre em feia plorar. Amb aquesta cançó, em va fer veure que, si preguntes alguna cosa a Déu, sempre obtindràs una resposta.”

Qualsevol pot arribar a pensar, llegint aquestes confessions, que Sinéad ha volgut recobrar la via mística que respirava en la seua infància. El problema va més enllà.

Anticlerical declarada, que no atea, com ha pogut demostrar, l'artista ha sentit la necessitat de recrear, a través de la música i de la seua veu, un passat, un entorn familiar i fins i tot una protecció materna que no va poder assaborir. Potser la cobra ha deixat de ser-ho per transformar-se en una jove... *¿Am I not a girl?*

Eliseu T. Climent